

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 25, No 4 (1974)

Υπεύθυνοι συμφώνως τῷ νόμῳ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 Ἐπιστημονικὸν Σωματεῖον ἀνεγνارى-
 σμῶνον, ἀριθ. ἀποφ. 5410/19.2.1925
 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.
 Πρόεδρος διὰ τὸ ἔτος 1974:
 Ἰωάννης Καραβλάκης,
 Κηφισίας 56, Ἀθήναι.
 ΕΚΔΟΤΗΣ: Ἐκδίδεται ἐκὼ αἰρετῆς πεν-
 ταμηνίᾳ συντακτικῆς ἐπιτροπῆς
 (Σ.Ε.) μελῶν τῆς Ε.Κ.Ε.
 ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ὁ Πρόεδρος
 τῆς Σ.Ε. Δημήτριος Χ. Μαρβας
 Πελοποννήσου 39, Ἁγ. Παρασκευῆ
 Μέλη Συν/κῆς Ἐπ.:
 Π. Ν. Δραγάνης
 Ι. Μ. Καραβλάκης
 Κ. Χ. Σιτταρίδης
 Μ. Μαστρογιάννη-Κορκολοπούλου
 ΠΡΟ-ΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
 Ἰωάννης Θ. Βράκας
 Καλλιδρομίου 25 - Ἀθήναι
 ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Ἀθήναι
 ΗΜΕΡ. ΤΥΠΩΣΕΩΣ: Ἀπρίλιος 1975

Δελτίον

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
 ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
 ΤΟΜΟΣ 25   Ὀκτώβριος - Δεκέμβριος
 ΤΕΥΧΟΣ 4   1974

Bulletin

OF THE HELLENIC
VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
 SECOND PERIOD
 VOLUME 25   October - December
 No 4   1974

Ταχ. Διεύθυνσις:
 Ταχ. θορὴς 546
 Κεντρικὸν Ταχυδρομεῖον
 Ἀθηνῶν

Συνδρομαί:
 Ἔτησις ἐπιστηρικῆ   δραχ. 200
 Ἔτησις ἐρευνητικῆ   » 300
 Ἔτησις φοιτητῶν ἡμεδαπῆς   » 50
 Ἔτησις φοιτητῶν ἀλλοδαπῆς   » 100
 Τιμὴ ἑκάστου τεύχους   » 50

Address: P.O.B. 546
 Central Post Office
 Athens - Greece

Redaction: Dr. D. C. Brovas
 Peloponissou 39,
 Aghia Paraskevi-Attikis
 Greece.

Subscription rates:
 (Foreign Countries)
 \$ U.S.A. 10 per year.

Ἐπιταγὴ καὶ ἐμβάσματα δέον ὄπως ἀπο-
 στέλλονται ἐπ' ὀνόματι κ. Ἰωάννου Καραβα-
 λάκη Ἰνστιτούτου Ἀφθίδου Παρεσῶ, Ἁ-
 γία Παρασκευῆ - Ἀττικῆς.

Correspondence

Ελληνική Κτηνιατρική Εταιρεία

doi: [10.12681/jhvms.20174](https://doi.org/10.12681/jhvms.20174)

Copyright © 2019, Ελληνική Κτηνιατρική Εταιρεία

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Εταιρεία Ε. Κ. (1974). Correspondence. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 25(4), 47–49.
<https://doi.org/10.12681/jhvms.20174>

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Πρὸς τὴν Συντακτικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Δελτίου

Ἀξιότιμοι κύριοι,

Εἰς τὸ τόσον ἐνδιαφέρον, ἐμπεριστατωμένον καὶ ἀπολύτως ἐπίκαιρον ἄρθρον τῶν συναδέλφων κ.κ. Σκούντζου, Παπαδιᾶ καὶ Γιῶτη (τεῦχον 2ον 1974, σελ. 27 - 43) ἐπιτρέψατέ μου νὰ προσθέσω καὶ τὴν προσωπικὴν μου ἄποψιν.

Τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι τὰ ἐν συνεχείᾳ ἀναφερόμενα ἔχουν τὴν ἔννοιαν τῆς διορθώσεως τῶν ὑπὸ ἰῶν κ. συναδέλφων ἐκφρασθεισῶν ἀπόψεων, ἀλλὰ, τὴν ὑπὸ μορφὴν καλοπίστου συζητήσεως, προσπάθειαν διὰ τὴν προώθησιν τοῦ περιβοήτου τούτου θέματος, τὸ ὁποῖον ἀγόμενον καὶ φερόμενον ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διὰ μέσου τῆς Ἑλληνικῆς γραφειοκρατίας καὶ πολυπραγμοσύνης κατήντησεν σοβαρώτερον καὶ ἀπὸ τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα... Τοῦτο ἄλλωστε ἀποδεικνύεται περιτράνωσ ὑπὸ τῶν κ. συναδέλφων διὰ τῆς παραθέσεως τῆς ἀντιφασκομένης Ἑλληνικῆς Νομοθεσίας.

Τὰ αποτελέσματα αὐτῆς ἀκριβῶς τῆς τακτικῆς καὶ τῆς ἀλληλοσυγκρούσεως τῶν ἀρμοδιοτήτων καὶ τῆς Νομοθεσίας καλεῖται νὰ πληρώσῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ παραγωγὸς ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ὁ καταναλωτής. Τέλος, δὲν θὰ πρέπη νὰ διαφύγῃ τῆς προσοχῆς οὐδενὸς καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ τραγελαφικὴ αὐτὴ κατάσταση ὡς διειμορφώθη δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ὑπεύθυνος διὰ τὴν λίαν ηὔξημένην κατανάλωσιν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν τῶν συμπεπυκνωμένων μορφῶν γάλακτος καὶ τὴν ὡς ἐξ αὐτοῦ ἀπώλειαν πολλῶν ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἑτησίως εἰς συνάλλαγμα διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τούτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Οὕτω, εἰς τὰς προτάσεις τῶν κ. συναδέλφων, ἔχω νὰ προσθέσω τὰ ἑξῆς:

1) Ἡ θερμοκρασία ψύξεως τοῦ γάλακτος πρέπει νὰ καθωρισθῇ σαφῶς καὶ μάλιστα εἰς τὰ ὄρια μεταξὺ + 2 ἕως + 4°C (πρότασις β καὶ γ). Ἀκόμη, πεποιθήσις μου εἶναι, ὅτι διὰ νὰ ἐκμεταλλευθῶμεν καλῶς τὰ πλεονεκτήματα τῆς ψύξεως, πρέπει νὰ νομοθετηθῇ:

- α) Ὁ ἀνώτατος ἐπιτρεπτός χρόνος ὁ ὁποῖος θὰ παρέλθῃ ἀπὸ τῆς ἀμέλειας ἕως τῆς ψύξεως τοῦ γάλακτος. Ἡ ψύξις τοῦ γάλακτος κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ εἶναι ἄμεσος ἐν πάσει περιπτώσει ὅμως καὶ ἐκεῖ ὅπου τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ τοῦτο, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος χρόνος, δὲν πρέπει

νά είναι μεγαλύτερος των δύο ώρων. Γάλα μή ψυχθὲν ἐντὸς 2 ὥρων ἀπὸ τῆς ἀμέλξεώς του, δὲν πρέπει νὰ παραλαμβάνεται. Ἡ ἀμεσὸς ψύξις τοῦ γάλακτος ἡμπορεῖ ἀρίστα νὰ ἐφαρμοσθῆ ἔαν ἀντὶ τῶν κολοσσιαίων σταθμῶν προψύξεως οἱ ὅποιοι δημιουργοῦνται εἰς τὴν χώραν μας σήμερον, ἐφαρμοσθῆ τὸ ἀπὸ θετίας ὑπ' ἐμοῦ ὑποδειχθὲν μέτρον τῆς χορηγήσεως εἰς τοὺς παραγωγοὺς γάλακτος ψυκτῆρων ἐμβαπτίζομένων ἐντὸς τῶν γαλακτοδοχείων.

β) Ὁ χρόνος ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὸ γάλα θὰ ψυχθῆ ἐκ τῆς φυσιολογικῆς τοῦ θερμοκρασίας (35 - 36°C) εἰς τοὺς 2 - 4°C. Ὁ χρόνος αὐτὸς ἀνεξαρτήτως τοῦ εἰς τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀναφερθέντος, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἰκανότητος τῆς συσκευῆς ψύξεως, πρέπει δὲ νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν βραχύτερος οὐχὶ πάντως μεγαλύτερος τῶν 2 ὥρων.

2) Ἡ παράγραφος δ εἰς τὰς προτάσεις, νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ τροποποιηθῆ ὀλίγον ὡς πρὸς τὸν τρόπον διακινήσεως δι' ὀχημάτων αὐτοδυνάμου ψύξεως. Κατὰ τὴν γνώμην μου, ἀπαιτεῖται διακίνησις δι' ὀχημάτων αὐτοδυνάμου ψύξεως (φερόντων μάλιστα καὶ καταγραφικὸν ὄργανον τὸ ὅποιον θὰ ἐλέγχηται) μόνον ἐκ τῶν ἐργοστασίων πρὸς τὰ πρατήρια διανομῆς. Τοῦτο διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ χρόνος διανομῆς τοῦ γάλακτος εἶναι μεγάλος (ἕως καὶ 8 ὥρας εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις) ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι τὸ γάλα εὐρυσκόμενον ἐντὸς τῶν περιεκτῶν διανομῆς του εἰς ποσότητας 250, 500 ἢ 640 γρ παρουσιάζει σχετικῶς μεγάλην ἐπιφάνειαν. Ὅσον καλῶς συνεπῶς καὶ ἐὰν ἔχει ψυχθῆ τοῦτο εἰς τὸ ἐργοστάσιον, χάνει πολὺ γρήγορα τὴν ψύξιν του, ἰδίως κατὰ τὸ θέρος.

Τὸ μέτρον τοῦτο θὰ πρέπη νὰ ἐφαρμοσθῆ ἐν συνδυασμῶ πρὸς τὴν ἀμεσον παραλαβὴν τοῦ γάλακτος ὑπὸ τῶν πρατηριούχων καὶ μὲ φύλαξιν του ἐντὸς ψυγείων ἕως τῆς καταναλώσεως.

Ἡ χρῆσις αὐτοκινήτων αὐτοδυνάμου ψύξεως διὰ μεταφορὰν τοῦ γάλακτος ἐκ τῶν κέντρων συλλογῆς εἰς τὸ ἐργοστάσιον, ἐνῶ δὲν προσφέρει οὐσιαστικῶς τίποτε ἢσαν ἐφαρμόζεται ἢ ἐπὶ τόπου ψύξις τοῦ γάλακτος, ἀντιθέτως προκαλεῖ σοβαρὰν ἐπιδάρυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ γάλα μεταφέρεται διὰ θερμιονωμένου βυτίου, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἔχει ψυχθεῖ προηγουμένως (σταθμὸς συγκεντρώσεως) ἢ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας τὴν ὁποίαν θὰ παρουσιάσῃ θὰ εἶναι μηδαμινή. Ὁ μεγάλος ὄγκος τοῦ γάλακτος καὶ ἡ μικρὰ ἐπιφάνεια τὴν ὁποίαν παρουσιάζει ὡς καὶ ἡ θερμιόνωσις τοῦ βυτίου, ἀπαγορεύουν τὴν ἀπώλειαν ψύξεως.

Ἐὰν τὸ γάλα ὅμως μεταφέρεται ἐντὸς γαλακτοδοχείων τῶν 40 - 50 χγμ., τότε ἐὰν μὲν ἔχει ψυχθῆ προηγουμένως ἕως τῆς θερμοκρασίας τῶν + 2°C δὲν νομίζω, ὅτι ἡ θερμοκρασία του θὰ υπερβῆ τοὺς 8 - 10°C ἔστω καὶ ἐὰν

υποχρεωθή νὰ ταξιθεύσῃ ὑπὰ δυσμενεῖς συνθήκας καὶ ἐπὶ 4 - 5 ὥρας.

Ἐάν, ὁμῶς τὸ γάλα παραδίδεται θερμὸν ἐντὸς γαλακτοδοχείων καὶ μεταφέρεται ἐντὸς αὐτῶν, τότε εἰς καμμίαν περίπτωσιν δὲν θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ψύξις τοῦ ἐντὸς ὀχύματός αὐτοδυναμίου ψύξεως ἕως ὅτου μεταφερθῇ εἰς τὸ ἐργοστάσιον πρὸς ἐπεξεργασίαν. Τοῦτο εἶναι αὐτονόητον.

3) Ὁ χρόνος παραμονῆς τοῦ γάλακτος εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἕως τῆς παστεριώσεώς του, δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ τὰς 12 ὥρας. Ἄλλωστε, πρακτικῶς, εἰς τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ἐργοστασίων ἐπικρατεῖ ἡ ἄμεσος παστερίωσις ἢ ἡ παστερίωσις τῆς βραδυῆς παραλαβῆς τὴν ἐπομένην πρωΐαν. Ἐξαίρεσιν θὰ ἤμπορούσε κανεὶς νὰ δεχθῇ μόνον διὰ λόγους ἀνωτέρας βίας (ζημίαι εἰς παστεριωτήρα κ.λπ.).

4) Ἰδιαιτέρως σοβαρὸν διὰ τὸν καταναλωτὴν εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀναγραφῆς τῆς ἡμερομηνίας παστεριώσεως. Ἡ ὑπάρχουσα ἀσάφεια καὶ αἱ ἀντιγνωμίαι εἰς τὴν σχετικὴν νομοθεσίαν ἐπιτρέπουν παραπλάνησιν τῶν καταναλωτῶν. Οὕτως, εἶναι δυνατόν σήμερον νὰ διατίθεται εἰς τὴν ἀγορὰν γάλα καὶ πλεόν τῶν 72 ὡρῶν.

Πιστεύω, ὅτι ἐπὶ τῶν φιαλῶν πρέπει νὰ ἀναγράφεται μὴ καὶ μόνον ἡμερομηνία, καὶ μάλιστα τῆς παστεριώσεως, ἢ δὲ διάρκεια διαθέσεως τοῦ γάλακτος νὰ περιορισθῇ εἰς 24 μόνον ὥρας.

5) Τὰ χρησιμοποιούμενα ὕλικά συσκευασίας ἀποτελοῦν ὁμοίως ἕτερον σοβαρὸν πρόβλημα. Περιέργως, ἐνῶ αἱ πλαστικά φιάλα εἶναι ἀσυγκρίτως ἀκριβότερα ἀπὸ ἕτερα ὕλικά συσκευασίας ἢ δὲ ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου ἐπιβάρυνσις τῶν ἐπιχειρήσεων εἶναι λίαν σημαντικὴ, αὐταὶ ἐπεβλήθησαν ὀλοσχερῶς. Ἐνταῦθα ὁμῶς τὸ θέμα τίθεται ὅχι μόνον ἀπὸ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ πλευρᾶς ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ τῆς ὑγιεινῆς. Αἱ χρησιμοποιούμεναι πρῶτα ὕλαι εἶναι αἱ πρέπεισαι διὰ τὴν συσκευασίαν τοῦ γάλακτος; Ἡμπορεῖ κανεὶς ἐκ τῶν ἀριστῶν νὰ τὸ ἐπιβεβαιώσῃ ἢ νὰ τὸ διαψεύσῃ;

Τὸ θέμα τοῦτο συνδέεται μὲ τὴν ἀμέσως προηγουμένην πρότασιν περὶ περιορισμοῦ τοῦ χρόνου διαθέσεως τοῦ γάλακτος. Διότι, ἂν μὴ τί ἄλλο, οἱ περισσότεροι τῶν καταναλωτῶν εὐκόλως ἀντικαθίστανται μίαν διάφορον γεῦσιν ἢ ὁσμὴν τοῦ καταναλισκομένου γάλακτος ἢ ὅποια ἀσφαλῶς ὀφείλεται εἰς τὴν συνδεδεασμένην δρᾶσιν πολλῶν παραγόντων.

6) Τέλος, ἡ νομοθεσία ἢ ὅποια μελλοντικῶς θὰ καθιερωθῇ θὰ πρέπει ἀνυπερθέτως νὰ προβλέπῃ τὰ τῆς τύχης τοῦ γάλακτος καὶ τῶν προϊόντων αὐτοῦ τὰ ὅποια θὰ εὐρεθοῦν μὴ πληροῦντα τὰς σχετικὰς προδιαγραφὰς.

Μετὰ τιμῆς.

ΣΠΥΡ. ΑΠ. ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ